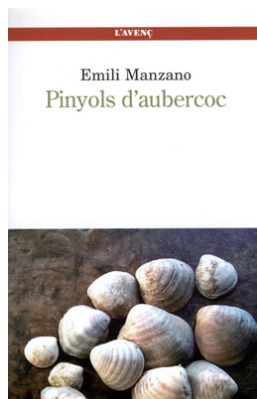

Pinyols d'uberco d'Emili Manzano

2008-06-04 18:45:17

Senzillament genial! La lectura de *Pinyols d'Auberco* hauria d'esser un pas obligatori d'aquest estiu. No podeu esperar més. Llegiu-lo!

Emili Manzano ens ha atorgat el seu primer llibre. Són catorze relats tots ells trenats, plens d'un lirisme sensacional. Manzano (Ciutat de Mallorca, 1964) ha estat periodista a diaris com "Diari de Mallorca", "La Vanguardia", "ABC" o "El País", ara ha arrodonit un llibre on el seu món íntim queda palès.

Els catorze relats són producte de la seva col·laboració amb la revista "L'avenç". Tal i com explica el mateix autor en una [entrevista de Montserrat Serra per a Vilaweb](#):

En Josep M. Muñoz, director de L'Avenç, em va encarregar que li fes una sèrie d'articles durant un any, perquè li agradava el meu català escrit. De fet, tota la meva carrera, l'he feta en castellà, a La Vanguardia i a El País, però fa tres anys vaig publicar uns articles en català per al Quadern. Eren articles amb un català excessivament dialectalitzat, però al Josep M. Muñoz li van agradar. I em va dir: 'Escriu una sèrie'. Li vaig proposar una sèrie d'articles sobre els canvis que sofreix un micro-món rural, des d'una posició distanciada, gairebé d'etnòleg, a fi que la prosa sortís. Però des del segon article va resultar que explicava la meua vida: els meus fantasmes, les meves fantasies... L'editor em va estimular a prosseguir. Fins al punt que un dels articles ja passava a París. Em va dir: 'Explora, investiga, i cada mes pots escriure allò que vulguis, però sempre vinculat a una mateixa veu.' Em vaig carregar el projecte que li havia proposat, perquè vaig introduir-hi la subjectivitat.

Certament, l'autor parla des del seu propi jo, totalment subjectiu. Revisita l'illa entrada a l'edat dels quaranta. És una visió que parla d'una illa allunyada dels *resorts* i els hotels. Una illa que sobreviu en un món rural. El món perdut de la seva infantesa on els personatges que poblen el seus escenaris són els seus padrins i familiars.

Pinyols d'uberco és la recerca d'aquest paradís perdut. El propi. La constatació de l'existència pròpia. Emili Manzano se situa en una geografia que el permet visitar-se. A través de dos mites. El primer mite és el del viatge, va i torna dels escenaris. Manzano ha passat la seva juvenesa a Barcelona i a madurat a la península. Mallorca esdevé el seu paradís particular. El seu monòleg interior. Barcelona esdevé la separació del món familiar. També apareix París, el viatge a la recerca del segon mite: el mite familiar del seu oncle Macià, d'en Macià Nostro, tal i com el deminen els familiars. El viatge a la recerca de l'oncle Macià, per trobar les seves pròpies petjes, el duu a París:

I des d'un finestró del bany, la Torre Eiffel. Així un té la sensació de ser inequívocament a París mentre se renta les dents.

Allà el seu «jo» es combina amb la descoberta del món francès, de tot allò que un jove lletraferit pot desitjar a mitjans dels anys setanta. Ja sabeu, doncs: El Louvre, La Rue Vieille du Temple, la Fondation Cartier, la recerca de la tomba del seu parent i la troballa de la Tomba de Napoleó!... Manzano fa un viatge per rescatar, aclarir la seva història familiar. El seu arbre genealògic té una ferida que l'autor vol guarir. El mateix Manzano reconeix en qualcuna banda del text que viatjar és també una forma de fugir.

El siurell fet amb els pinyol de l'aubercoc sona de forma constant a través de totes les pàgines del llibre. Una cosa tant rebutjable esdevé un objecte gairebé totèmic. Com també ho és, de totèmica, l'ocarina de terracota, desada en un calaix a casa els padrins i que esdevé fil connector amb el seu oncle Macià.

El dos mites: família i viatge es combinen de forma constant en la veu autobiogràfica de l'autor. És una veu interior ultralocal, que com ell diu a la contraportada del llibre:

Ella dorm i jo vetl amb els ulls mig clucs i una vaga impaciència davant d'un paper on vacil·len les retxes de l'escriptura. Reque-rec, reque-rec, fa el plumí d'acer en lliscar sobre les fulles de la plagueta. Amb més obstinació que traça, a hores lentes, a hores perdudes, en una llengua que me va reviure el meu mite i la presència estimada dels morts. Els vertaders paradisos són individuals.

Molt s'ha dit sobre el llenguatge dialectal que Manzano empra per omplir els seus records. Jo personalment no ho veig com un problema. Trobo que no deixa de ser una prova de la seva puresa com a producte fet. L'autor ens obre la seva paraula mental. I la veu amb la que ell mateix parla, sembla esser que és aquesta mateixa. Un mallorquí desbordant. No s'han de fer escarafalls davant les expressions que l'autor va escollint. Els catalans del principat sovint, hem viscut envoltats de tòpics. Lectures com les de *Pinyols d'aubercoc* han d'ajudar-nos a veure que no tenim l'exclusivitat sobre allò que és correcte i allò que no. Torno a referenciar l'entrevista que ja he citat més amunt i destaco les paraules del nostre autor quan diu:

Això sí, he fet una feina molt estricta de gramàtica i de diccionari. La gramàtica d'en Moll de l'any trenta-cinc ha estat la meua guia gramatical. Ara, també he fet cas del pròleg de la gramàtica d'en Moll, que diu que el català nostre té moltes possibilitats per a la literatura. I també diu una altra cosa: 'Llengua o dialecte? El mallorquí davant del català és una variant, però davant del castellà o del francès és una llengua.' El mallorquí a *Pinyols d'aubercoc* és una llengua plena. A mi, m'agrada molt llegir en valencià, en rossellonès o en tortosí, que tenen les marques de les variants territorials. Trobo que per a una llengua com la nostra, amb tots els problemes i les dificultats, és una manera de demostrar que és més rica que no ens pensem. Molt més rica que no mostren els grans mitjans de comunicació de Barcelona, que tendeixen a usar un català que sembla una pasta embotida completament homogènia.

La forma de parlar és també una forma d'entendre el territori, les persones, la cartografia... Però una altra de les gràcies del llibre. Allò que també faci goig tenir-lo entre les mans són les imatges que van saltant entre el text. Fotografies fetes pel mateix autor. Escolteu: una obra d'art total. Ho dic sense compromisos de cap mena. Són imatges, crec jo, sense pretensions. Només per anar amanint un text força enlluernador. Imatges sense cap mena de relació entre elles. Però digue-me sinó, com també els diversos objectes que la nostra vida quotidiana tenen sentit per a nosaltres i que poster un altre els llençaria als fems.

A *Pinyols d'aubercoc* trobareu un autor que ha sortit a nedar. S'ha tret la roba i es troba davant la mar

::: A l'ombra de l'atzavara /// mariano arranz i muñoz :::

Pinyols d’aubercoc d’Emili Manzano

coneguda. Però sap els límits, la seva immesitat. Respira fons, s'atansa a la vorera que dibuixa la sorra i les onades i s'hi aboca. És un Emili Manzano que coneix la literatura, aquesta mar de la que parlo, coneix els autors i els respecta. Fa la seva aportació i no es pot negar que tot i el seu to ultralocal, cal tenir-ho en compte per la seva valentia. Per la seva capacitat de despullar-se i de volir dir les coses tal i com ell les dialoga amb el seu propi món.